

بایسته

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

وزیر

شماره : ۱۴۰/۴۵

تاریخ : ۱۴۰۰/۱۱/۹

پیوست : دارد

مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان ...

با سلام و احترام

در راستای اجرای آیین‌نامه انتخاب و انتصاب مدیران مدارس (مصوبه ۹۹۷ شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۸ با شماره ابلاغ ۱۲۰/۱۱۹۴۴۲ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۷) به پیوست «شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انتخاب و انتصاب مدیران مدارس» برای اجرا ابلاغ می‌شود.

شایسته است ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها با استفاده از تمامی ظرفیت‌های استانی، نسبت به اجرای دقیق و نظارت کامل مفاد این شیوه‌نامه اقدام نمایند. مقتضی است برای مدیریت بهینه اجرای شیوه‌نامه در سطح استان، حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۵ یک نفر به عنوان رابط، انتخاب و به دبیرخانه مرکزی مستقر در مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری معرفی شود.

شایان ذکر است این شیوه‌نامه برای سنوات آتی نیز مبنای عمل است و در صورت نیاز، اصلاحات لازم اطلاع‌رسانی خواهد شد.

یوسف نوری

شیوه نامه اجرایی آیین نامه انتخاب و انتصاب مدیران مدارس

منابع انسانی ارزشمندترین منابع سازمانی محسوب می شوند که با دانش، کوشش، هماهنگی و بهره گیری از تمام ظرفیت ها، اهداف سازمانی را محقق نموده و توانایی ها و قابلیت های بالقوه آنان با برنامه ریزی و مدیریت در محیط سازمانی امکان فعلیت می یابد؛ دستیابی به این مهم نیازمند درک و شناخت جامع از افراد و فراهم آوردن شرایط مناسب برای این توسعه فردی و سازمانی است. یکی از راهکارهای مهم برای تحقق این امر قرارداد افراد در جایگاه مناسب و مسئولیت ها بنا به آگاهی، توانایی، تجارب و قابلیت های آنان است. لذا به منظور تضمین و بهبود کیفیت مدیریت در مدارس، فرایند انتخاب و انتصاب آنان باید آگاهانه، هوشمندانه و با آینده نگری انجام شود تا افراد شایسته و کارآمد در سمت مدیریت مدارس قرار گیرند.

به منظور اجرای مصوبه ۹۹۷ شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۸ و تحقق راهکارهای ۲-۲۲ و ۶-۲۲ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و مصوبات شورای عالی اداری (ابلاغیه های شماره ۵۷۹۰۹۵ مورخ ۹۵/۴/۱ و ۲۲۶۷۲۵ مورخ ۹۸/۴/۳۱ به استثنای بندهای ابطال شده از سوی دیوان عدالت اداری)، «شیوه نامه اجرایی آیین نامه انتخاب و انتصاب مدیران مدارس» در شش بند و سه پیوست، به شرح زیر برای اجرا، ابلاغ می شود:

الف) مشمولان، ضوابط و شرایط:

۱. مدیران مدارس در این شیوه نامه، شامل تمام مدیران مدارس دولتی و غیردولتی در:

- دوره اول و دوره دوم ابتدایی
- دوره اول متوسطه
- دوره دوم متوسطه (نظری، فنی و حرفه ای و کار دانش)
- مجتمع های آموزشی و پرورشی
- مدیران آموزگار و معاون دبیر، می باشد.

تبصره ۱: دامنه شمول شیوه نامه، مدارس دارای مدیر مستقل در تمامی دوره های تحصیلی است.

تبصره ۲: مدیران مدارس دارای ضوابط و مقررات مصوب از مراجع ذی صلاح، اعم از شاهد و ایشاگران، نمونه دولتی دوره دوم متوسطه، علوم و معارف اسلامی، استعداد های درخشان، مدارس وابسته و مراکز آموزشی تربیتی، ضروری است با رعایت تبصره ۴ ماده ۶ مصوبه ۹۹۷ شورای عالی آموزش و پرورش و مفاد این شیوه نامه، انتخاب و انتصاب شوند.

۲. انتخاب و انتصاب معاونان مدارس، با پیشنهاد مدیر مدرسه و صدور ابلاغ توسط رئیس اداره آموزش و پرورش صورت می پذیرد. داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی و سابقه تجربی معلمی (آموزشی و تربیتی) در هر یک از دوره های تحصیلی مورد درخواست داوطلب، الزامی است.

۳. در زمان انتصاب مدیران و معاونان، باید حداقل ۴ سال از سنوات خدمتی فرد تا بازنشستگی (تا پایان شهریورماه سال تحصیلی جاری)، باقی مانده باشد. (دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی حداکثر ۲۶ سال تمام و کارشناسی ارشد و دکتری حداکثر ۳۱ سال تمام)

۴. داوطلبان مدیریت مدارس و مراکز آموزشی تربیتی دولتی، باید مستخدم رسمی آموزش و پرورش باشند.

ب) ضوابط سامانه مربوط:

برای بهبود و تسهیل فرایندها و کاهش خطاهای احتمالی، سامانه‌ای با استفاده از فناوری‌های نوین برای اجرای بخشی از امور، طراحی و مستقر شده است که لازم است موارد زیر در آن مورد نظر باشد:

۵. مدرسه جدید بدون ذکر نام مدرسه و با مشخصاتی اعم از دوره تحصیلی، جنسیت دانش‌آموزان، شهری یا روستایی بودن، عادی یا خاص بودن در سامانه ثبت گردد.

۶. امتیاز ارزشیابی سالانه مستخدم در دو سال متوالی منتهی به اعلام داوطلبی باید بین ۸۵ تا ۱۰۰ باشد.

۷. داوطلبانی که در هر یک از ۲ سال منتهی به تقاضای احراز مدیریت، فرایند انتخاب را با موفقیت گذرانده و از شرایط سنواتی برخوردار باشند و سایر شرایط و شایستگی‌های مندرج در مصوبه ۹۹۷ شورای عالی آموزش و پرورش را داشته باشند، در سال تحصیلی مورد تقاضا، نیازی به شرکت در فرایند انتخاب ندارند و مجموع امتیاز ثبت شده آنان با مجموع امتیاز داوطلبان آن سال (سال تحصیلی جدید) مقایسه می‌شود و در فرایند انتصاب قرار می‌گیرند. در صورتی که داوطلب دارای امتیاز از سنوات قبل، در فرایند انتخاب سال جاری شرکت کند متناسب با مجموع امتیازات سال جاری، شرایط انتصاب وی بررسی می‌شود.

۸. تعیین مدرسه برای داوطلب دارای شرایط انتصاب، توسط کمیته توسعه مدیریت (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) منطقه یا شهرستان صورت می‌گیرد.

۹. در صورتی که بنا به درخواست منطقه، محل خدمت مدیر مدرسه از مدرسه‌ای به مدرسه دیگری (همه دوره‌ها) تغییر کند یا مدیر مدرسه در سامانه انتقال فرهنگیان ثبت نام کند و پس از انتقال به مقصد بنا به درخواست منطقه بعنوان مدیر مدرسه پیشنهاد شود، نیازی به شرکت آن مدیر به عنوان داوطلب در فرایند انتخاب نیست و فرایند انتصاب طبق ضوابط انجام می‌گیرد.

۱۰. شاغلین انتقال موقت در یک منطقه آموزشی مجاز به شرکت در فرایند انتخاب و انتصاب مدیران مدارس نیستند.

۱۱. در صورتی که تعداد داوطلبان پذیرفته شده در مرحله آزمون کتبی از تعداد مدارس ثبت شده در منطقه یا شهرستان کمتر باشد، از داوطلبان دارای بالاترین امتیاز همان سال، انتخاب صورت پذیرفته و جهت حضور در ادامه فرایند به آنان اطلاع رسانی می‌شود.

۱۲. در صورتی که داوطلب واجد شرایط در دوره تحصیلی مورد نظر موجود نباشد، حداکثر تا پایان مردادماه، فرد واجد شرایط برای بازه زمانی یک ساله برابر نظر کمیته توسعه مدیریت (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) معرفی و پس از تأیید، با ابلاغ مدیر منطقه منصوب می‌شود و به شرط احراز تمام شرایط (سطح مدرک تحصیلی، سابقه تجربی، سنوات خدمت و نوع استخدام) و شرکت در آزمون سال بعد و داشتن سایر شرایط و ضوابط قانونی، ادامه مدیریت وی برای چهار سال بلامانع خواهد بود.

۱۳. عدم حضور داوطلب در موعد مقرر در هر مرحله از فرایند به منزله انصراف می‌باشد.

تبصره: مدیران مدارس غیردولتی، از گذراندن بخشی از مراحل فرایند انتخاب بر اساس سامانه مورد اشاره در این دستورالعمل، معاف هستند و انتصاب ایشان با احراز شرایط و شایستگی‌های مندرج در مصوبه ۹۹۷ انجام خواهد شد.

توجه: منابع و محتوای آزمون کتبی، هر ساله توسط مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری اعلام می‌شود.

ج) شرایط خاص:

۱۴. برای انتصاب مدیریت هنرستان، در شرایط مساوی، دارندگان مدرک تحصیلی بالاتر با رشته مرتبط در آن هنرستان در اولویت هستند.
۱۵. مصاحبه حضوری داوطلبان مدیریت هنرستان‌ها، با حضور نماینده اداره آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش شهرستان/ منطقه یا استان انجام می‌پذیرد.
۱۶. شرط لازم برای تصدی مدیریت هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش، دارا بودن مدرک تحصیلی در یکی از رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش است.
- تبصره ۱: دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته‌های غیرمرتبط با فنی و حرفه‌ای و کار دانش که مدرک تحصیلی قبلی آنان (کاردانی یا کارشناسی) مرتبط با رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش باشد، مدرک تحصیلی آنان جهت احراز پست مدیریت هنرستان، مرتبط تلقی می‌شود.
- تبصره ۲: داوطلب مدیریت هنرستان، باید حداقل دارای مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته‌های زیرگروه صنعت (در هنرستان‌هایی که بیشترین رشته‌های آن در زمینه صنعت مطابق برنامه‌های درسی مصوب می‌باشد)، زیرگروه کشاورزی (در هنرستان‌هایی که بیشترین رشته‌های آن در زمینه کشاورزی مطابق برنامه درسی مصوب می‌باشد)، زیرگروه خدمات و هنر (در هنرستان‌هایی که بیشترین رشته‌های آن در زمینه هنر یا خدمات مطابق برنامه درسی مصوب می‌باشد) باشد.

د) مراحل بعد از انتصاب:

۱۷. کمیته توسعه مدیریت (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) نسبت به شناسایی داوطلبان فاقد گواهی شایستگی‌های عمومی مدیران حرفه‌ای و معرفی آنان به مراکز مورد تأیید جهت احراز شایستگی‌های سه‌گانه (عمومی، تخصصی، حرفه‌ای) اقدام کند. ساز و کار عمل در خصوص «گواهینامه شایستگی مدیران» در شیوه‌نامه‌ای مجزا تبیین و ارسال خواهد شد.

ه) سازمان و ساختار کمیته توسعه مدیریت (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس):

- ترکیب اعضا:

- ۱) مدیر آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه (رئیس کمیته)
- ۲) معاونان اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه
- ۳) مسئول ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات
- ۴) مسئول امور اداری (دبیر کمیته)
- ۵) مسئولان آموزشی تربیتی دوره‌های تحصیلی مربوط (به تناسب نوع مدرسه)
- ۶) دو نفر صاحب‌نظر در حوزه مدیریت، به ویژه مدیریت آموزشی برای هریک از شهرستان‌ها / مناطق، با معرفی دانشگاه فرهنگیان و به انتخاب شورای معاونان شهرستان/ منطقه
- ۸) دو نفر از مدیران دوره‌های تحصیلی، به انتخاب مدیران مدارس

تبصره ۱: کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس همان کمیته توسعه مدیریت شهرستان/ منطقه است.

تبصره ۲: ابلاغ اعضای کمیته در مه‌ماه هر سال، توسط رئیس شهرستان/ منطقه صادر می‌شود.

تبصره ۳: رئیس کمیته می‌تواند به تناسب موضوع، از صاحب‌نظران و سایر مسئولان ذی‌ربط، بدون داشتن حق رأی، در جلسات دعوت کند.

تبصره ۴: جلسات کمیته با حضور رئیس و حداقل دوسوم اعضاء، رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی اکثریت حاضرین، قابل اجراست.

تبصره ۵: به منظور تمهید مقدمات لازم، از جمله تشکیل جلسات و پیگیری امور، دبیرخانه کمیته مذکور، بدون ایجاد تشکیلات جدید، در زیرمجموعه امور اداری مناطق تشکیل و وظایف زیر را بر عهده دارد

- (۱) تمهید مقدمات، تهیه دستورکار و اقدام برای اجرای مصوبات جلسات با هماهنگی رئیس کمیته؛
- (۲) شناسایی واجدین شرایط مدیریت یا معاونت مدارس و مراکز آموزشی تربیتی و تشکیل بانک اطلاعاتی؛
- (۳) تهیه گزارش‌های تحلیلی و آماری سالانه از وضعیت مدیریت در مدارس و مراکز آموزشی تربیتی؛
- (۴) مستندسازی و نگهداری سوابق فعالیت‌های کمیته توسعه مدیریت (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) در سامانه مربوط.

(و) راهنمای مصاحبه داوطلبان مدیریت مدرسه

- مؤلفه‌های مورد نظر در مصاحبه:

- (۱) مهارت‌های شخصیتی و روان‌شناختی
- (۲) مهارت‌های تخصصی و فنی (آشنایی با آیین‌نامه‌ها و مقررات)
- (۳) مدیریت و برنامه‌ریزی

- ویژگی‌ها و شایستگی‌های مصاحبه‌کنندگان:

- (۱) تسلط کامل بر مقررات و دستورالعمل‌های مربوط به حوزه تخصصی خود
- (۲) سازماندهی مناسب مصاحبه (رعایت ضوابط و مقررات، نظم، مدیریت وقت، رعایت اصل رازداری، رعایت بی‌طرفی و ...)
- (۳) داشتن سوابق مرتبط با مدیریت و معاونت در مدرسه

- وظایف گروه مصاحبه:

- (۱) فراهم آوردن محیط آرام و صمیمانه توأم با جلب اعتماد برای انجام مصاحبه
- (۲) شناسایی و احراز شایستگی‌ها و صلاحیت‌های داوطلبان
- (۳) جمع‌بندی امتیازات و تأیید فرم‌های مربوط و ارائه نتیجه به مسئول گروه و ...

- رویکرد گروه مصاحبه داوطلبان مدیریت مدرسه:

- (۱) با توجه به ترکیب و تنوع داوطلبان پست‌های مدیریت مدارس (ابتدایی، متوسطه اول، متوسطه نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش) جلسه مصاحبه هر یک از دوره‌های تحصیلی به صورت مجزا تشکیل می‌شود.
- (۲) مصاحبه در محورهای اساسی روان‌شناختی شخصیت، مدیریت و برنامه‌ریزی و مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط به مدارس و احراز شایستگی‌ها و صلاحیت‌های مورد نظر در مصوبه ۹۹۷ صورت می‌گیرد.
- (۳) مصاحبه در محور روان‌شناختی شخصیت از سوی یک نفر روان‌شناس با هماهنگی اداره مشاوره صورت می‌گیرد و دارای ۱۰۰ امتیاز است.
- (۴) مصاحبه در محور مدیریت و برنامه‌ریزی با تأکید بر برنامه تعالی مدیریت مدرسه در دوره متوسطه و برنامه تدبیر در دوره ابتدایی انجام می‌گیرد و دارای ۵۰ امتیاز است. مصاحبه در این محور از سوی یک نفر متخصص صاحب‌نظر در حوزه مدیریتی و یک نفر از مدیران با تجربه‌ی مدارس صورت می‌گیرد.
- (۵) مصاحبه در محور آیین‌نامه‌ها و مقررات از سوی معاونت‌های آموزشی، پرورشی و تربیت‌بدنی، توسعه مدیریت و پشتیبانی یا نمایندگان آنها صورت می‌گیرد و دارای ۱۵۰ امتیاز است.

- زمان مصاحبه:

بازه زمانی مصاحبه برای هر داوطلب یک تا یک و نیم ساعت است.

- مکان مصاحبه:

کمیته توسعه مدیریت شهرستان/ منطقه (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) موظف است با توجه به امکانات موجود، یک مرکز یا واحد آموزشی که از موقعیت مناسب و امکانات لازم (در دسترس بودن، مکان مناسب برای پذیرش و استقرار داوطلبان، سالن انتظار، اطاق یا اطاق‌های مخصوص مصاحبه با تجهیزات مورد نیاز و ...) برخوردار است را به عنوان مکان مصاحبه انتخاب نماید.

- اطلاع‌رسانی:

کمیته توسعه مدیریت شهرستان/ منطقه (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) موظف است ضمن تدوین برنامه زمان‌بندی مصاحبه‌ی هر داوطلب، نسبت به اطلاع‌رسانی دقیق و به موقع اقدام نماید. (با توجه به زمان‌بندی مصاحبه، ترتیبی اتخاذ شود تا مدت زمان انتظار داوطلبان طولانی نشود).

- پذیرایی:

کمیته توسعه مدیریت (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) شهرستان/ منطقه موظف است تمهیدات لازم برای پذیرایی مختصر از داوطلبان را فراهم آورد.

- عوامل اجرایی مرکز مصاحبه:

کمیته توسعه مدیریت (انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) شهرستان/ منطقه یک نفر را به عنوان مسئول پذیرش و هماهنگی انجام مصاحبه تعیین می‌نماید. این فرد موظف به پذیرش مطلوب داوطلبان، پیگیری روند مصاحبه و سایر امور مربوط به محل برگزاری مصاحبه است.

- نکات مهم:

انتظار می‌رود فرایند مصاحبه به گونه‌ای مدیریت شود تا افرادی با شایستگی‌های زیر انتخاب شوند:

- شایستگی‌های شخصیتی (خودمدیریتی، مسئولیت‌پذیری، اعتماد به نفس، صبر و بردباری، سلامت جسمی و روانی، پاکدامنی و امانتداری، انصاف و عدالت، متخلق به آداب و اخلاق اسلامی و ...)
- شایستگی‌های مدیریتی و رهبری (برنامه‌ریزی/راهبردی و عملیاتی)، مدیریت سرمایه‌انسانی، مدیریت منابع مالی، نظارت و کنترل، تصمیم‌گیری، توسعه خلاقیت فردی و سازمانی، توسعه ظرفیت‌های مشارکت اولیاء و سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی، توسعه فرهنگ کار تیمی در مدرسه و ...)
- دانش حرفه‌ای^۱ تسلط به آیین‌نامه‌ها و مقررات (آموزشی، پرورشی، تربیت بدنی، انجمن اولیا و مربیان، اداری و مالی مربوط به هر یک از دوره‌های تحصیلی و آشنایی با فناوری) (آشنایی با سامانه‌های دانش‌آموزی، حسابداری، اموال، اتوماسیون اداری) و تسلط به روان‌خوانی قرآن کریم و آشنایی با یک زبان خارجی.
- دبیر کمیته انتخاب و انتصاب منطقه امتیازات مربوط به مصاحبه، آزمون و سوابق پرسنلی و عملکردی داوطلبان را به ترتیب از «بالاترین امتیاز»، تنظیم و پس از تأیید کمیته توسعه مدیریت (کمیته انتخاب و انتصاب مدیران مدارس) در اختیار رئیس اداره قرار دهد تا پس از اخذ تأییدیه حراست، ابلاغ جهت تصدی مدیریت مدرسه صادر شود.

۱۵

۱. دانش حرفه‌ای مربوط به اسناد تحولی و ... در آزمون مورد عنایت قرار گرفته است، لذا در این مصاحبه صرفاً بر احراز شایستگی‌ها و مهارت‌های عملکردی تکیه شود.

پیوست‌ها:

(۱) سقف امتیازات عملکردی داوطلبان انتخاب و انتصاب مدیریت مدارس:

سوابق عملکردی	آزمون حضوری الکترونیکی	مصاحبه	جمع
۲۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۸۰۰

(۲) شرایط و شایستگی‌های تخصصی شامل سطح مدرک تحصیلی، سابقه تجربی مرتبط با دوره تحصیلی، سنوات خدمت و نوع استخدام داوطلبان:

ردیف	عنوان پست	تعداد دانش آموز	حداقل مدرک تحصیلی	حداقل سابقه تجربی		حداکثر سابقه خدمت	نوع استخدام
				آموزشی تربیتی	معاونت		
۱	مدیر مدرسه	۲۵۰ نفر و کمتر از آن	کارشناسی	۴	۲	۲۶	رسمی
۲	مدیر مدرسه	بیشتر از ۲۵۰ نفر	کارشناسی ارشد	۵	۳	۳۱	رسمی
۳	مدیر مرکز آموزشی تربیتی	—	کارشناسی	۵	۰	۲۶	رسمی
۴	مدیر آموزگار- معاون دبیر	—	کارشناسی	۳	۰	۲۶	رسمی
در صورت نبود فرد دارای مدرک تحصیلی در سطوح فوق‌الذکر و رشته مرتبط با مدیریت، برای انتخاب و انتصاب افراد با مدرک تحصیلی پایین‌تر یا رشته غیرمرتبط، داشتن گواهینامه گذراندن دوره‌های «مدیریت آموزشی» از دانشگاه‌های وابسته به وزارت آموزش و پرورش یا سایر مؤسسات مورد تأیید، الزامی است.							
اهم مراکز آموزشی تربیتی شامل آموزشگاه‌های علمی آزاد، آموزشگاه زبان خارجی، آموزشگاه فنی و حرفه‌ای و کاردانش، پژوهش‌سرای دانش‌آموزی، کانون فرهنگی تربیتی و ورزشی، دارالقرآن، اردوگاه دانش‌آموزی، مرکز مشاوره، مرکز آموزشی و توانبخشی دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری و ... است.							
برای احراز مجدد پست مدیریت، داشتن سابقه مدیریت مدرسه در سنوات قبل به مثابه سابقه معاونت تلقی می‌شود.							
برای احراز پست مدیریت در مدارس و مراکز آموزشی تربیتی غیردولتی، مستخدم رسمی بودن در آموزش و پرورش، الزامی نیست.							

۳) روند نمای اجرایی انتخاب و انتصاب مدیران مدارس:

